

spreken, waardoor het interieur onrustig zou worden en de aandacht van de zich daarin bevindende personen afgeleid. De vlakversiering moet met de zaal een geheel vormen.

De voorstelling van den intocht is zeer eenvoudig. Vier ruiters van links opkomende, worden door vijf vrouwen verwelkomd. De figuren staan tegen een neutralen achtergrond. Links de gebaren der paarden, rechts de opstand der verticale vrouwefiguren. Links de donkere paardenlijven, rechts de blanke, gewijde rust der vrouwen. Nergens wordt eenige onrust gewekt door de lijnen der naderende paarden. Deze fresco heeft een afgewogenheid, een evenwicht, een rythme en een rust in de beweging der vlakken, die treffend is. Men voelt de opstelling en de vlakverdeling als een vanzelfsprekende noodzakelijkheid, waarin iedere verandering de eenheidswerking zou schaden. En hoe los, ongedwongen en natuurlijk blijft alles. De kleuren zijn rood, goud, zwart, bruin en wit, waardoor het geheel niet meer naturalistisch maar idealistisch aandoet. De toon is rustig en mist het pralend-zinnelijke, hetwelk Klimt's decoratief werk eigen is. Egger-Lienz heeft hierin zijn grooten decoratieven vorm gevonden. Vaak heeft men hem vergeleken met Hodler en den eerste verre bij den Zwitser achtergesteld. Ik kan deze meening niet deelen. Er is een te diepgaand verschil tusschen deze beide kunstenaars om ze vergelijkenderwijze naast elkaar te stellen. Evenmin kan men Vincent van Gogh verwijten niet als Millet het landleven te hebben gezien. Evenals Vincent, die in het Brabantsche boerenleven slechts tragiek zag en zijn sujetten gaf als sombere wezens, die in harden strijd aan den bodem hun karig voedsel moeten ontworstelen, vastgeklonken aan de aarde, die hen slechts tegen groote inspanning zal voeden en straks zich zal openen, om hun moede lijven in zich op te nemen, zag Egger Lienz het Tyroler bergvolk in zijn zwijgzaamheid en geslotenheid als onderworpen aan de onontkoombare levenswetten. Hij wist, dat hun uiterlijke stuurschheid ontstaan was uit den strijd met de onbarmhartige natuur, hun norschheid uit den kamp met den steenachtigen, onvruchtbaren bodem. Hoe komt dit niet uit in zijn „Rustende herders”. Hoekig en bonkig als de bergen van hun land, zitten zij te rusten aan den zoom van het weiland. Belichamen zij niet den dagelijkschen strijd en de zwaar bevochten overwinning?

Hoe scherp heeft Egger Lienz niet in zijn „Zaaier en duivel” (1909), gesymboliseerd het onbarmhartige noodlot, dat eeuwig den mensch achtervolgt. Een zaaier zaait in de open voren het zuivere graan. Achter hem werpt de duivel in dezelfde aarde het onkruid, dat sterker, wijl het kwaad is, de plantjes van het goede zaad zal overwoekeren en verstikken. En weer zal er strijd zijn om het goede te redden door het kwade te doden. Als een schaduw volgt de dood het leven en altijd zullen deze machten: opbouw en vernietiging, elkaar bevechten.

Men kan de kunst van dezen realist eenzijdiger noemen dan die van